

**ZÁKLAD
VÍRY
MUSLIMŮ**

Gary Miller

HLEDÁNÍ PRAVDIVÉ ESENCE VE SVATÝCH PÍSMECH SVĚTA

O Garym Millerovi, autoru publikace

Gary Miller (Abdul-Ahad Omar) ukazuje, jak můžeme najít pravou víru postavením měřítek pravdy. Vykresluje jednoduchou, ale efektivní metodu k nalezení správného směru v našem hledání pravdy.

Gary Miller je matematik a teolog. Byl aktivní v křesťanské misijní činnosti až do určitého okamžiku svého života, kdy začal v Bibli nacházet mnoho protiřečení. V roce 1978 dostal příležitost přečíst si Korán. Očekával, že také on bude obsahovat směsici pravdy a lži.

Ke svému úžasu však objevil, že koránské poselství je naprosto stejné jako ona esence pravdy, kterou předtím vyextrahoval z Bible. Stal se muslimem a od té doby aktivně o islámu přednáší veřejně i v rozhlasových a televizních pořadech. Je také autorem několika článků a publikací o islámu.

Dilema uplatnění rozumu

Takřka každý z nás se setkal s dítětem, které stále dokola opakovalo jedno slovo. Jeho nekonečné otázky PROČ se mohly zdát takřka frustrujícími. Pokud položíte nůž pryč z jeho dosahu, dítě chce vědět PROČ. Když mu vysvětlíte, že je to proto, že nůž je ostrý, zeptá se dítě znovu PROČ. Když vysvětlíte, že je to proto, aby mohl řezat ovoce, znovu se zeptá PROČ. A tak dále.

Tento příklad vykresluje dilema užívání rozumu. Co musíme udělat, když poprvé užíváme rozum, je ustavit požadavky, které musí splňovat důkaz. Sami sebe se zeptáme: „S čím bych byl spokojen? Kdybych našel to a to, postačovalo by mi to jako rozhodující důkaz?“ Toto musíme nejprve rozhodnout.

To, co se zde odehrává je právě skutečně velmi důležité. V záležitostech filozofie myslitelé ustavili požadavky kladené na důkazy, které jsou brány jako předměty, jež jim podléhají a musí tato kritéria splňovat. Poté se však také táží po důkazu pro daný důkaz.

Ustavení požadavků

Klíčem k vyhnutí se této nekončící nespokojenosti je spokojit se s jednoduchými požadavky hned napoprvé. Spokojit se s tím, že seznam takových a takových požadavků určuje uspokojivý, dostačující důkaz, načež touto sadou požadavků testujeme vyšetřované subjekty. Názorně toto aplikuji na Korán.

Pokud se přemýšlivého křesťana zeptáte, proč je křesťanem, obvykle odpoví: „Kvůli zázraku vzkříšení.“ Základ pro tuto víru spočívá v tom, že přibližně před dvěma tisíci lety jistý muž zemřel a poté vstal z mrtvých. Toto je jeho zázrak, jeho referenční bod, protože vše další závisí na něm.

Zeptejte se muslima: „Dobrá, co je tvůj zázrak? Proč jsi muslimem? Kde je tvůj zázrak?“ Muslim patrně vstane, sáhne na poličku a vloží vám jej do rukou, protože jeho zázrak je tu stále s námi až dodnes. Jen jím Korán. A ten je jeho referenčním bodem.

Znamení Boží

Tak jako měli svá znamení všichni proroci, ku příkladu Mojžíš svůj souboj s kouzelníky a Faraonem, Ježíš vyléčení nemocného a vzkříšení mrtvého apod., jedno znamení bylo ponecháno i poslednímu z proroků. Podle muslimů je jím Korán. A toto znamení je stále s námi. Není snad fér, aby v případě, že toto proroctví má trvat až do konce věků, netrpěl muslim beroucí své náboženství vážně nijakou nevýhodou oproti muslimovi, který žil před čtrnácti stoletími?

Lidé, kteří doprovázeli Proroka, neměli přístup k více nezbytným informacím, než máme my dnes. Měli Korán. Ten byl pro ně znamením. A je také znamením pro nás i dnes, tentýž zázrak.

Dobrá, podrobme Korán testu. Předpokládejme, že pokud nějakému člověku povím, že poznám jeho otce. Dotyčný se patrně bude snažit prověřit tuto situaci a dozvědět se, jestli jsem opravdu jeho otce potkal. Pokud o tom není přesvědčen, bude mi klást otázky typu: „Říkáš, že znáš mého otce, je tedy vysoký? Má kučeravé vlasy? Nosí brýle?“ Pokud mu budu stále dávat pravdivé odpovědi, velmi záhy bude dotyčný přesvědčen: „Dobrá, tipuju, že tento muž skutečně potkal mého otce, jak tvrdí.“ Vidíte metodu.

Teorie velkého třesku

Verše v Koránu tvrdí, že jeho autor byl přítomen ve chvíli, kdy se vesmír poprvé objevil, kdy se před miliardami let poprvé objevil i život.

Máme plné právo pravdivost tohoto tvrzení testovat. Autora se ptáme: „Dobrá, pověz nám tedy něco, co dokáže, že jsi Ty skutečně byl přítomen chvíli, kdy začal svět, či kdy začal život.“

V odpovědi na tuto otázku Korán obsahuje ohromující tvrzení. Zní:

Což ti, kdož nevěří, nevidí, že nebesa a země byly pevně spojeny a že jsme je od sebe odtrhli a že z vody jsme vše živé učinili? Což neuvěří? (21:30)

(zde a v podobných verších Koránu je slovesa v nominativu plurálu užíváno jako vyjádření respektu a nikoli ve smyslu označení množství aktérů děje)

V tomto verši se ukrývají tři klíčové pointy. Nejprve, jsou to nevěřící, tedy nemuslimové, kdo komu verš připisuje objev faktu, že nebesa a země byly kdysi jedním kusem a že to jsou nevěřící, kdo objeví fakt, že vše živé je složeno z vody.

Další „náhoda“ je, že nejuznávanější teorií o vzniku vesmíru je Teorie velkého třesku. Tvrdí, že všechna nebesa i země byla v jistém momentě pevně spojena do jediného bodu, do monobloku, jak je nazýván. V jistém časovém okamžiku tento monoblok explodoval a nepřestal se rozpínat. Toto byl počátek vesmíru, který máme dnes.

Toto jsou dnešní zjištění.

Nobelovou cenou za fyziku byli nedávno oceněni ti, kteří potvrdili počátek vesmíru velkým třeskem. Stalo se tak jen 200 let poté, co Leeuwenhoek a další zdokonalili mikroskop a poprvé objevili, že živé buňky se sládají přibližně z 80% vody.

Výše uvedené informace byly vědecky potvrzeny až v posledních dvou staletích, přesto se však nacházejí i v Koránu, který vznikl před čtrnácti stoletími! Mohl být tedy Korán napsán obyčejným mužem, nebo může být jedině slovem Božím?

Výše zmíněný verš 21:30 uvádí, že nevěřící vědecky dokáží jak Velký třesk, tak i složení živých buněk z vody. Oni držitelé nobelovy ceny a Nizozemec, který vynalezl mikroskop, muslimy nebyli. I přesto potvrzují, že kdysi dávno v jistém časovém okamžiku byl celý vesmír jediným bodem a život je tvořen z vody, tak, jak praví verš:

Což ti, kdož nevěří, nevidí, že nebesa a země byly pevně spojeny a že jsme je od sebe odtrhli a že z vody jsme vše živé učinili? Což nevěří? (21:30)

Což to nedokazuje, že autor Koránu vskutku obstál v ohledu námitky, zda byl přítomen, když začal vesmír a když začal život?

Zaujetí stanoviska

Každý musí být něčemu oddán. O něco se musíte opírat. Je nemožné zůstat vždy neutrální. V životě každého myslícího jedince musí existovat nějaký opěrný bod. Je třeba zaujmout nějaké stanovisko. Otázka je ovšem, jak zaujmout to správné. Protože však neexistuje žádný důkaz pro důkaz a tak dále, abychom pak našli to, oč je třeba se opírat, za co se postavit, musíme to hledat a to metodou, kterou zde, doufám, načrtnu.

Jde o otázku nalezení vztažného bodu. Pravdu totiž hledáme na mnoha rozdílných místech a začneme si uvědomovat, že se k jejímu nalezení blížíme. Všechny rozdílné cesty se nám začnou sbíhat do jedné. Začnou všechny ústít do stejného bodu.

Pokud takto vyšetřujeme knihu, hledáme důkazy jejího božského původu a jsme vedeni k islámu, to je jedna cesta. Pokud zároveň vyšetřujeme slova všech těch, kteří byli nazýváni proroky a shledáváme, že nás vedou k islámu, máme již pevný základ pro víru. Začali jsme hledat pravdu na dvou rozdílných místech a spatřili jsme, že se obě cesty sbíhají stejným směrem.

Nikdo nikdy všechny věci nedokáže. Na určitém místě se budeme muset zastavit a budeme se muset spokojit s tím, pro co jsme si definovali na začátku kritéria, jak jsem zmínil dříve. Pointa je, že pokud chceme zaujmout stanovisko a chceme si jím být jisti, musíme vyšetřit všechny důkazy, které máme a zjistit, jestli nás vedou k jednomu a témuž vztažnému bodu, abychom mohli říci, že se zdá, že všechny nám dostupné důkazy ukazují tímto směrem. Vydáme se tedy tímto směrem a poté se podíváme na údaje, které okolo sebe máme, zda do tohoto obrazu zapadají. Dává to nyní smysl? Zaujali jsme správné stanovisko?

Rozpínající se nebe

Nejprve ukážu více z našeho studia Koránu a poté vyšetříme slova některých proroků, abychom našli onen vztažný bod. V 51. kapitole, 47. verši je zmíněno, že nebesa se rozšiřují. Jak bylo zmíněno dříve, toto souvisí s Velkým třeskem a původem vesmíru, jenž díky němu vznikl. V roce 1973 byla udělena Nobelova cena třem lidem, kteří potvrdili s konečnou platností, že se vesmír rozpíná.

Za celá staletí nashromážděné komentáře muslimů k tomuto verši, hovořící o tom, že nebesa se chovají přesně tímto způsobem, jsou zajímavé. Nejmoudřejší z nich uváděli, že slova jsou velmi jasná, nebesa se rozpínají. Ale nedovedli si představit, co to ve skutečnosti znamená. Byli však spokojeni s tím ponechat tato slova tak, jak byla vyřčena, se slovy: „Alláh ví nejlépe.“

Město Iram

Korán zmiňuje město jménem Iram (viz 89:7). Město Iram bylo historii neznámo, dokonce i někteří muslimští komentátoři z rozpaků, nebo kvůli obhajobě vlastní víry, tento verš vykládali tak, že město zmiňované v Koránu je možná jen metaforou a že Iram bylo ve skutečnosti jméno člověka a nikoli města.

V roce 1973 na vykopávkách v Sýrii byla na místě starobylého města Ebla nalezena největší sbírka klínopisů na hliněných tabulkách, která kdy byla nalezena. Ve skutečnosti obsahuje knihovna, objevená v Eble, větší množství hliněných destiček více než čtyři tisíce let starých, než všechny nálezy z jiných míst světa dohromady.

Jako už toto by nebylo samo sebou zajímavé. Detaily uveřejněné v National Geographic v roce 1978 potvrzují, že na těchto tabulkách je zmíněno i město Iram. Lidé z Ebly kdysi s lidmi z Iramu obchodovali. Tedy zde roku 1973 přichází potvrzení faktu, že takové starodávné město skutečně existovalo, ať už leželo kdekoli. Asi se zeptáte, jak si to mohlo najít cestu do Koránu.

Oni muslimové, kteří daný verš komentovali, se snažili vytěsnit tento údaj, který je přiváděl do rozpaků, vytěsnit pryč. Byli však autorem Koránu přechytračení. Lidé se pokoušeli přechytračit autora Koránu. Jejich činnost se prvotně zaměřovala na nalezení důkazu, že autor této knihy měl jen primitivní představy o světě okolo sebe.

Nejmenší částička

Např. existuje slovo, které se dnes do arabštiny většinou překládá jako „zerra.“ Obyčejně se překládá jako „atom“ a označuje něco, co je chápáno jako nejmenší částička, která je v dané době k dispozici. Arabové si možná kdysi mysleli, že je to mravenec, nebo zrnko prachu. Dnes se slovo obyčejně překládá jako „atom.“

Ti, kteří se pokoušejí přechytračit autora Koránu, trvají na tom, že atom již dávno není nejmenším kouskem hmoty, protože v tomto století bylo dokázáno, že i on se skládá ze stále menších kousků hmoty. Je ovšem pro ně i pak možné přechytračit autora Koránu, který zvolil právě toto slovo? Dobrá, v 10. kapitole se nachází velmi zajímavý, v pořadí 61. verš, hovořící o částech velikosti „zerra“ – atomu, nebo dokonce menších. Není zde žádná možnost, že by někdo mohl říci, že nové objevy překonávají slova Koránu ohledně stavby hmoty a nejmenších částic. Verš hovoří o předmětech velikosti „zerra“ – atomu anebo menších. Tedy v Koránu JE NAPSÁNO, že atom ve skutečnosti NENÍ nejmenší částicí!

Odpuštění

Hovoříme-li o přechytračování autora Koránu, islámské stanovisko zní, že kdokoli přijme islám, jeho minulost je až k samému začátku odpuštěna. Toto je pozvánka k přijetí islámu: přijďte a vše z minulosti vám bude odpuštěno.

Berme však do úvahy i toto. Jen jeden z nepřátel Muhammeda, mír a požehnání s ním, je v Koránu zmíněn jménem. Je jím jistý Abú Leheb. V krátké kapitole této knihy je odsouzen k trestu za své hříchy.

Jak se stává, dotyčný muž žil ještě mnoho let poté, co byla tato slova zjevena. Mohl proto zničit islám velmi snadno. Jediné, co potřeboval udělat, bylo jít za muslimy a vyhlásit svou konverzi k islámu. Ti měli ve svých rukou zjevení uvádějící, že tento muž je odsouzen k trestu. Proto mohl zajít za muslimy a jednoduše se jich zeptat: „Přijal jsem islám, je mi odpuštěno, nebo ne?“

Mohl je zmást natolik, že by toto v té době ještě malé hnutí zrušil, neboť by mohl prohlásit, že nyní jsou zmateni. Strategii hnutí bylo stále odpouštět minulost, ale jejich vlastní zjevené písmo oznamovalo, že Abú Lehebovi odpuštěno nebude. A tak se i stalo. Abú Leheb zemřel bez toho, aniž by kdy přijal islám.

Předpovědi

Korán ve skutečnosti spolehlivě předpověděl události několik let předtím, než se staly. Například pád perské říše byl předpovězen právě kvůli tomu, že právě utrpěla závažné vojenské ztráty. Soudobé skutečnosti však hovořily o něčem zcela jiném. Peršanům, kteří právě porazili Byzantince, však súra, nazvaná Rúm, předpovídala pád.

Zatímco by se všichni tehdejší muslimové klidně vešli do jedné místnosti, zjevení předpovídalo jejich pozdější úspěchy. Sebedůvěrou přinášelo plány pro dny, kdy budou vládci města, ve kterém byli v tom čase nuceni se ukrývat ze strachu o holé přežití.

Důkaz božského původu

Někteří lidé v Koránu nacházejí jakýkoli počet věcí. Ale čestnou metodou zkoumání této knihy a hledání důkazů jejího božského původu je počítat věci podle jejich hodnoty a držet se toho, co je jasné. Dívat se na místa, kam nás Korán nabádá se dívat. Zapamatujte si pasáž, kterou jsem výše citoval: „Což ti, kdož nevěří, nevidí ...“ Toto je běžná fráze v Koránu: „Člověče, což jsi neviděl ...“ Výzva spočívá v tom hledat důkazy na těchto místech. Smysluplnou práci vynaložíme, pokud budeme studovat slova, která jsou užita posuzovat jejich rozdílné významy a hledat důkaz božského původu.

Každý z nás je na něco odborníkem. Nikdo nemusí mít diplom z určité oblasti a prohlásit: "Podrobím své expertize Korán a uvidíme, co najdeme." Každý z nás zná něco z vlastního života a zkušeností.

Před několika lety jsem v Torontu slyšel zajímavý příběh od muže, který dostal na přečtení Korán. Dotyčný muž byl obchodním námořníkem a strávil svůj život na moři. Když četl koránský verš, popisující vlny na oceánu: „**vlna, za níž jde vlna jiná, a nad nimi jest mračno - temnota, nad níž je další temnota.**“ Byl podiven, protože tento popis byl přesně to, co velmi dobře znal. Když vrátil Korán tomu, kdo mu ho dal přečíst, zeptal se ho (protože nevěděl o původu islámu zhola nic): „Ten Muhammed, byl on námořník?“ Samozřejmě, byl poněkud udiven zjištěním, že tento muž, Muhammed, strávil celý svůj život na poušti. Proto se dotyčný toho, kdo mu dal Korán přečíst, zeptal: „Odkud pak vzal znalost toho, co vypadá jako rozbouřené moře?“

Každý zná něco, čemu může důvěřovat a pokud se můžeme podívat do Koránu, co říká o dané věci, jsme tázáni, zda potvrdit naši víru v Boží původ této knihy.

Fenomén dvojice

Jeden můj přítel z torontské univerzity zažil zkušenost s jistým mužem, pracujícím na svém doktorátu z psychologie. Zvolil si téma efektivity skupinové diskuze.

Navrhl jistý počet kritérií pro měření toho, co znamená efektivní diskuzi. Proces zachytil do grafu, čímž dosáhl porovnání efektivity všech skupin v jejich diskuzích podle indexu navrhnutého jeho systémem. Graf zachycoval pokrok v diskuzi u skupin o různém počtu diskutujících.

Zajímavou věcí, kterou neočekával, když svůj projekt začal, bylo, že ačkoli existovaly jisté rozdíly mezi různě velkými skupinami diskutérů v tom, jak dobře si v diskuzích vedly, naprosto ho překvapilo, že z celé škály naprosto vyčnívala skupina o dvou členech. Jinými slovy, když lidé zasednou, aby něco projednávali, byly dvojice natolik více efektivní než jiné skupiny, že je do jeho škály míry efektivnosti vůbec nešlo vměstnat.

Když o tom můj přítel slyšel, zapátral hluboko ve své mysli. Mému příteli, který je muslim, se na celé této myšlence zdálo něco povědomého. Doktorant

psychologie muslimem nebyl. Debatoval sám se sebou ohledně změny tématu své práce. Měl by to nazvat „Fenoménem dvou“ nebo „Fenoménem dvojice?“ Svým objevem byl NATOLIK překvapen.

V mezičase našel můj přítel koránský verš, který si přečetl následně ještě téže noci, který hovoří o diskuzích a počtu diskutujících, jak efektivní jsou. A možná ani nepřekvapí zjištění, že jsou to právě skupiny tvořené dvěma členy, které dosahují nejlepších výsledků. Verš hovořící o diskutujících skupinách prohlašuje, že pokud se jedná o Korán, měl by dotyčný buďto sedět sám a hloubat nad jeho významy, nebo je diskutovat ve dvojicích.

Užití a zmínění slov

Když jsem hovořil o tom, že naprosto každý má své zájmy a životní zkušenosti, pak mým zájmem je matematika a logika. V Koránu je verš, který zní:

"Toto je Písmo, jehož verše byly potvrzeny a potom srozumitelnými učiněny." (11:1)

Tento verš mi říká, že v Koránu nejsou žádná zbytečná slova, každý verš je dokonale sestavený a následně vysvětlený. Nemohl by existovat v lepší formě. Nelze užit méně slov a vyjádřit touž myšlenku, případně, kdyby bylo použito slov více, jedno z nich by pouze přidávalo nadbytečnou informaci.

Toto upřelo mou pozornost na osobitý předmět matematiky, logickou úlohu, načež jsem sám podrobil Korán zkoušce, abych viděl, zda se tam nachází něco takového, co bych poznal.

Revoluce v logice nastala asi před sto lety, díky rozdílu mezi užíváním a zmiňováním slov. Struktura logiky se před sto lety zdála být v ohrožení, protože lidé studující tyto záležitosti si uvědomili, že její struktura není tak neprůstředná, jak se zdálo. Tato záležitost zahrnovala problém „sebezahrnutí,“ a otázku užití a zmiňování slov, což stručně vysvětlím.

Aristotelův zákon vyloučeného středu praví, že každý výrok je buďto pravdivý, nebo nepravdivý. Před přibližně sto lety někdo prohlásil, že zákon vyloučeného středu je také výrokem a proto ani nemůže být zákonem. Může být zrovna tak pravdivý jako nepravdivý.

Toto byl pro logiky velmi zapeklitý oříšek k rozlousknutí, dokud nepochopili rozdíl mezi použitím a zmiňováním slov.

Pokud slovo použijeme, uvažujeme jeho význam. Pokud slovo zmíníme, bavíme se o tomto slovu samotném. Pokud řeknu: „Toronto je velké město,“ myslím Toronto, ono místo, které je velkým městem. Pokud řeknu: „Toronto je na sedm písmen,“ hovořím o slovu „Toronto.“ V prvním případě jsem slovo použil a ve druhém jsem jej pouze zmínil. Vidíte rozdíl.

Ježíš a Adam

Když spojíme tyto myšlenky s ideou Koránu, sestaveného z veršů dokonale uspořádaných a pro nás vysvětlených, můžeme se zaměřit např. na verš:

"A podobá se Ježíš před Bohem Adamovi: On stvořil jej z prachu a potom mu řekl „Budiž!“ a on byl!" (3:59)

Velmi jasné je, že tento výrok je vlastně rovnicí. Verš dále pokračuje vysvětlením toho, proč je to pravda, protože oba přišli na svět za zvláštních okolností spíše, než že by měli jakí matku tak otce v běžném smyslu lidské reprodukce. Ale co více, šel jsem ještě dál a vzal do úvahy i zmínění těchto slov.

Slova jsou užita dostatečně jasně. Ježíš je jako Adam a pod Ježíšem a Adamem máme na mysli ony dva muže. Ale co zmínění oněch dvou slov? Byl si autor vědom faktu, že pokud budeme na slova nahlížet čistě jen jako na slova, pak věta také zní: A podobá se „Ježíš“ „Adamovi“ ... Ano, nesestávají se ze stejných písmen, ale jak by ještě mohla být tato slova ve zjevení podobná? Jediná možná odpověď mne napadla velmi rychle – půjde o četnost jejich použití. Pak jsem se podíval do rejstříku Koránu.

Rejstřík Koránu je k dispozici teprve od roku 1945. Tato kniha byla výsledkem roků práce jednoho muže a jeho studentů, kteří sestavili knihu, která registruje každé slovo Koránu a místo, kde se v něm vyskytuje.

Když jsme vyhledali slovo 'Ísá (Ježíš), našli jsme jej v Koránu na 25 místech. Když jsme vyhledali slovo Adam, našli jsme jeho výskyt v Koránu rovněž na 25 místech. Byly si rovny. Tedy pokračoval jsem dále, podle této myšlenky, ve vyšetřování výskytů slov za pomoci rejstříku vždy pro každou dvojici slov, která byla postavena do rovnice, kde příklad něčeho je jako příklad něčeho jiného. I ve všech ostatních případech to fungovalo. Máte např. verš, který zní:

"... podobal se psu: když přiblížíš se k němu, vyplazuje jazyk, a když necháš ho na pokoji, také vyplazuje jazyk. A podobně je tomu s lidmi,." (7:176)

Arabská fráze pro „ti, kteří znamenají Naše za lež prohlašují“ se v Koránu nachází přesně pětkrát. Stejně tak i arabské slovo „al-kelb“ označující psa. Je ještě vícero takových příkladů přesně stejné četnosti použití.

Několik měsíců poté, co jsem toto pro sebe objevil, mi jeden můj přítel, který pokračoval v tomto hledání se mnou, navrhl, že v Koránu existují také jiná místa, kde je řečeno, že něco není podobno něčemu jinému.

Jakmile mi to zmínil, šli jsme oba pro rejstřík a rychle jsme vyhledali několik míst, kde stojí, že něco není podobno něčemu jinému. Spočítali jsme četnost výskytu těchto dvou porovnávaných slov v Koránu. Byli jsme překvapeni, ale možná jsme ani neměli být překvapeni tím, co jsme zjistili. Výskyt těchto slov, samozřejmě, nesedí. Ale stala se jiná zajímavá věc. Např. v jednom ze svých veršů Korán jasně stanovuje, že úrok není jako obchod. Tato slova se v Koránu nacházejí jedno šestkrát a druhé sedmkrát. Podobně je tomu ve všech ostatních příkladech.

Pokud je o jedné věci řečeno, že není jako nějaká jiná věc, liší se od sebe v počtu výskytu vždy přesně o jedno místo. Může to být pětkrát pro jedno a čtyřikrát pro druhé, nebo sedm pro jedno a osm pro druhé.

Dobro a zlo

V Koránu je jeden zajímavý verš, který, jak cítím, ke mě přímo ze stránky hovoří. Zmiňuje dvě arabská slova, „al-chabís“ – špatné a „at-tajjib“ – dobré. Verš zní:

„Rci: „Špatné a dobré si není rovno, třebaže se ti líbí mnohé (i ve smyslu „udiví mnohost“)z toho, co je špatné.“ (5:100)

Pokud pohlédneme na tato dvě slova v arabštině, špatné a dobré, pokud se podíváme na četnost jejich užití v Koránu, zjistíme, že se obě v Koránu vyskytují sedmkrát. Avšak výše citovaný verš jasně hovoří o tom, že navzájem srovnatelná nejsou. Opravdu jsem NEČEKAL, že je najdu na stejném počtu míst. Jenže, co říká zbytek verše?

„Špatné a dobré si není rovno, třebaže se ti líbí mnohé (udiví mnohost) z toho, co je špatné.“ – což skutečně udivila, neboť četnost „špatného“ byla příliš vysoká. Verš však pokračuje:

„Bojte se Boha, lidé obdaření rozmyslem - snad budete blažení!“ Prosím. Používejte svůj rozum a uspějete. Toto mi tento verš řekl. Poté najdu odpověď i na tento verš.

„... aby Bůh mohl oddělit špatného od dobrého, aby mohl postavit jednoho zlého proti druhému, aby je všechny shromáždil a ujistil v pekle - a to budou ti, kdož ztrátu utrpí.“ (8:37)

Zde je rozřešení této složitosti. Zatímco nám četnost slova „al-chabís“ – „špatné“ v počtu sedmi výskytů sedí s četností slova „at-tajjib“ – dobré, podle principu verše, je dobro od zla odděleno a postaveno jedno proti druhému a staveno dohromady do jednoho celku. Proto jeho četnost nemůžeme chápat jako sedm oddělených výskytů.

Četnost výskytu slov

Oblíbená zapeklitost, či spíše předpokládaná zapeklitost, kterou kritici rádi ohledně Koránu zmiňují je, že autor této knihy byl ignorant, neboť muslimům radil následovat lunární a nikoli solární rok.

Kritici říkají, že autor si nebyl vědom rozdílu v délce obou roků, že pokud někdo následuje dvanáct lunárních měsíců, ztrácí každý rok jedenáct dní. Naopak, autor si tohoto tohoto rozdílu v délce solárního a lunárního roku byl vědom velice dobře.

V kapitole 18., 9. verši, zmiňuje tři sta let a přidává k nim jako ekvivalent tři sta devět let. A ne náhodou pro 300 SOLÁRNÍCH roků je ekvivalentem právě 309 roků LUNÁRNÍCH.

Arabské slovo pro „měsíc,“ „šahr,“ se v Koránu vyskytuje právě dvanáctkrát. Je dvanáct měsíců v roce. Pokud jsme našli dvanáctkrát slovo „měsíc,“ kolikrát asi nalezneme slovo „den?“ Arabské slovo pro den zní „jewm“ a toto slovo naleznete v Koránu právě na 365 místech.

Původní problém, který mě přiměl zajímat se o četnost výskytu slov „měsíc“ a „den“ byl rozdíl mezi solárním a lunárním rokem. Relativní poloha slunce, měsíce a země se překryje každých 19 let, což je známo již 25 století. Tento fakt byl objeven Řekem jménem Metón a proto je po něm tento cyklus pojmenován jako metonický.

Vybaven touto znalostí, znovu jsem se podíval do rejstříku Koránu, tentokrát na slovo „rok“ – „sena“ a našel jsem jej, jistě, na devatenácti místech.

Dokonalá vyváženost slov

Co je tedy cílem natolik dokonalé vyváženosti slov? Pro mne, dokazuje, že autor si byl velmi dobře vědom rozdílu mezi užíváním a zmiňováním slov, důvtipné logické poznámky. Ba co více, toto ukazuje také na dochovalost této knihy.

Poté, co jsem ohledně Koránu přednášel a dotkl jsem se některých z těchto témat, rozdál jsem mezi posluchače dotazník s otázkou: „Jak víme, že máme stále ten původní Korán? Možná byly některé jeho části ztraceny a jiné dodány.“ Poukázal jsem na fakt, že tuto otázku umíme poměrně dobře zodpovědět, protože díky těmto jednotlivým případům vyšla tato dokonalá vyváženost v četnosti použití slov v Koránu na světlo světa teprve v této generaci. Kdokoli, kdo by část knihy ztratil, něco z ní ukryl, nebo do ní přidal něco vlastního, by si nebyl tohoto pečlivě strážného skrytého kódu knihy vědom. Tuto dokonalou rovnováhu by pak nutně porušil.

Je zajímavé také poznamenat, že taková věc by mohla být realizovatelná snad možná dnes, kdy máme k dispozici počítač, jenž by umožnil jednotlivá slova zkoordinovat, takže kdykoli byste si cokoli zmanuli, mohli byste dohledat význam věty, nebo kdykoli byste potřebovali sestavit slovní rovnici z vět, mohli byste si vše po sobě zkontrolovat a kniha by zachovala rovnováhu četnosti užití jednotlivých slov.

Pokud by to, co je možné dnes, bylo možné i před čtrnácti stoletími, proč by se tak vůbec stalo a pak měl být tento fakt ukryt a nikdy neodkryt pozornosti těch, kteří tuto knihu viděli poprvé? Proč by to mělo být opomenuto a proč by měl autor, který toto do knihy vpašoval, doufat, že možná za mnoho staletí někdo toto znovu objeví a bude příjemně překvapen? Je to scénář, který nedává smysl.

Nejlepší vysvětlení

V Koránu se dozvídáme, že muslimové nebudou dotázáni na žádnou otázku, na kterou by jim již nebyla poskytnuta ta nejlepší odpověď a vysvětlení, ať je otázka jakákoli:

„A neuvedou ti nevěřící podobenství žádné, aniž bychom ti k němu přinesli odpověď pravdivou a výklad nejlepší.“ (25:33)

Pokud se znovu podíváme do rejstříku Koránu a vyhledáme slovo „kálú“ – „řekli,“ našli bychom jej třista třicet dvakrát. Co by mělo být jeho přirozeným protějškem? Arabské slovo „kul,“ znamenající příkaz, „řekni.“ V rejstříku najdete, že se vyskytuje také na třech stech třiceti dvou místech.

Původ Koránu

Zajímavou vlastností Koránu je i to, že odpovídá kritikům i ohledně svého původu. To znamená, že doposud nikdo nenavrhl jiné tvrzení, odkud se tato kniha vzala, než to, které je již zmíněno v knize samotné.

Dokonce nová Katolická Encyklopedie pod heslem ‚Korán‘ uvádí, že za celá staletí se objevilo mnoho teorií ohledně původu této knihy. Její závěr však zní, že dnes žádná rozumě uvažující osoba v žádnou z těchto teorií nevěří. Toto přináší křesťanům určité obtíže. Jak vidno, všechny tyto doposud navrhované teorie nejsou, jak Encyklopedie uvádí, dnes již nikým soudným akceptovatelné. Jsou příliš fantaskní.

Odkud se potom kniha vzala? Ti, kteří nikdy Korán nestudovali, jej většinou jen odsunou jako, jak říkají, sbírku přísloví, aforismů, výroků jednoho člověka, který je z času na čas pronášel. Představují si, že byl jednou jeden muž, který, z času na čas vymýšlel krátká moudrá rčení a pronášel je lidem okolo sebe, kteří je hbitě zapisovali, a jejich sbírka se posléze stala Koránem.

Ti, kteří Korán četli, vědí, že Korán o tomto vůbec není. Sbíрка toho, co Prorok řekl, je předmětem a náplní Hadísu. Ale obsah a předmět Koránu představuje něco svou formou zcela jiného, z hlediska kompozice i z hlediska vysvětlení. Jako příklad uvádím kapitolu Júsuf, která je celistvým příběhem vyvedeným v drobných detailech, pojednávajícím o jedné konkrétní epizodě části života jednoho muže. Je kompozicí.

Z tohoto důvodu skutečně všichni, kteří skutečně Korán studovali, o něm pojednávají jako o sepsaném díle, jehož autorství se nejčastěji připisuje Muhammedovi a jeho spolutvůrcům. To mají být lidé, kteří měli s Muhammedem sedávat a dohromady sestavovat Korán. Toto, jak vidno, vykresluje představu, že Korán je dílem kolektivu autorů.

Zastánci této teorie uznávají, že zde bylo tolik informací a že text je tak dobře sestaven, že není možné, aby jej složil jeden člověk. Proto si představují, že se pravidelně scházel kolektiv několika mužů, kteří s sebou přinášeli různé zdroje

informací, něco složili a poté to předali tomuto muži se slovy: „Zítra běž za svými lidmi, toto je tvé zjevení.“ Jinými slovy, šlo o podvod spáchaný skupinou lidí. Ale co víme o podvodu? Korán nám to připomíná ve svých slovech:

„Rci: „Přišla pravda, a nicotnost se již neobjeví ani nevrátí.“ (34:49).

Je poměrně těžké tento verš přeložit. Ale to, co tvrdí, znamená, že lež není zdrojem nových věcí. Nová a pravdivá věc nemůže být vytvořena cestou podvodu a falšování. Falšování do našich myslí znovu nevnáší fakta. Lež je něco jiného. Je prázdná. Je to něco, co se rodí z podvodu, nikdy nemůže přinést novou informaci. Nikdy nepřetrvá, po uplynutí určitého časového období se zákonitě zhroutí.

Výzva

Jiný zajímavý verš je vázvou adresovanou právě těmto nevěřícím. Zní:

„Cožpak nepřemýšlejí o Koránu? Kdyby ten byl od někoho jiného než od Boha, věru by v něm našli četné rozpory!“ (4:82)

Zde je čtenáři předhozena výzva. Pokud si myslíš, že máš vysvětlení pro to, odkud se tato kniha vzala, znovu se do této knihy podívej. Zajisté budeš moci najít nějaké rozpory, které tvůj názor potvrdí.

Představte si, že student odevzdává vypracovaný závěrečný test a na konec stránky napíše pro svého učitele poznámku: „V této práci nenaleznete chyby. V této zkoušce chyby nejsou.“ Umíte si představit učitele, který by to nechal jen tak? Učitel by patrně neusnul, dokud by nenašel alespoň jeden rozpor, poté, co mu byla předhozena taková výzva. Toto není způsob, jakým hovoří lidské bytosti. Nedávají výzvy tohoto typu. Ale tato výzva se přímo v Koránu nachází. Jasně a přímo říká: „Pokud máte lepší nápad, odkud tato kniha pochází, to je všechno, co musíte udělat. Najděte rozpory.“

Jsou kritici, kteří se pokoušeli najít v Koránu rozpory. Někteří se dokonce odvážili říci, že v Koránu rozpory jsou. Publikace, která nedávno upoutala mou pozornost, naznačovala, že Korán si protiřečí v otázce manželství, protože na jednom místě praví: „nežeňte se více než s jednou manželkou, pokud nejste schopni je všechny uživit“ a na jiném místě pak stojí: „nežeňte se s více, než čtyřmi.“ Toto vnímají autoři publikace jako rozpor. Jenže jde o sebevysvětlení. Na jednom místě je dán příkaz neženit se s více než jednou ženou, pokud není manžel schopen je všechny uživit, zatímco na dalším je tento počet omezen na maximálně čtyři manželky. Rozpor v tom není.

Kritici se chytají různých věcí příliš rychle, příliš unáhleně věci interpretují a pak je nabízejí jako výmluvu a únik od reality tohoto dokumentu.

Na kritiky napadající Korán a trvající na tom, že obsahuje chyby, možno použít tu stejnou metodu, kterou jsme použili na křesťany, kteří tvrdí, že Ježíš prohlásil, že

je roven Bohu. Zapamatujte si tři kategorie důkazů, které se nabízejí. Nabídnutý důkaz byl nedostatečný, nejednoznačný, nebo nemožný.

Uvidíte, že když někdo cituje verše z Koránu a snaží se ukázat, že je v nich chyba, jediné, co musíme udělat, je ukázat, že tento verš není pro ustavení toho, zda je v něm chyba, dostačující, zda náhodou nemá i význam, který chybu vylučuje, nebo naopak význam, který mu kritik podsouvá, ani mít nemůže. Vždy skončíme u jednoho z těchto tří případů.

Připsat jej ďáblu

Zažil jsem při jedné příležitosti, že jsem popisoval část obsahu Koránu člověku, který knihu, o které jsem hovořil, neznal a nevěděl, o které knize mu vyprávím. Sedl vedle mě a otočil se ke mně. Řekl jsem mu o knize, o které jsem mu vyprávěl, o tom, co obsahovala a pak jsem mu řekl již jen to, že nejde o Bibli. Jeho závěr zněl, že kniha je zázračná. Muž byl ministrantem v křesťanském kostele. Řekl mi: „Ano, tato kniha zřejmě nevznikla lidským přičiněním a proto musí pocházet od ďábla, protože to není Bible.“

Korán se k tomuto návrhu vyjadřuje ve 26. kapitole, verši 211., stejně jako k těm, kteří tvrdí, že tato kniha pochází od ďábla. Poznává, že toto, není-liž pravda, této knize neodpovídá. Či snad takovýmto způsobem ďábel svádí lidi? Nabádá je, aby neuctívali nikoho jiného, nežli Boha, trvá na tom, aby se postili, aby dávali milodary ... Takto ďábel svádí lidi?

Srovnejte tento přístup takových lidí s přístupem židů, kteří znali Ježíše, avšak protivili se mu do poslední chvíle. V Bibli je zachycena událost, kdy Ježíš z mrtvých křísí muže, jistého Lazara, mrtvého již čtyři dny. Když Lazar vyšel z hrobky, znovu živ, co udělali oni židé, kteří tomu přihlíželi? Řekli znenadáni, že tento muž je skutečně Božím prorokem a že oni v něj nyní uvěřili? Nikoli. Bible říká, že hned začali mezi sebou diskutovat, že „pokud bude tento muž dále pracovat s pomocí těchto svých znamení, za chvíli mu uvěří každý. Musíme najít cestu, jak ho zabít,“ přičemž jeho zázračné síly připisovali moci ďáblův.

Křesťanům, kteří si dnes přečtou tento příběh, přijde velmi líto židů, kteří navzdory jasným důkazům, které měli, připisovali tento zázrak ďáblu ihned poté, co jej na vlastní oči viděli. Nezdá se snad, že se nyní tito křesťané dopouštějí téhož, co jsme barvitě popsali, když máme před sebou Korán a jejich konečnou výmluvou je pouze: „Pochází od ďábla“?

Jiný příběh

Jsou i tací, kteří tvrdí, že Korán je opsaný, že pochází z židovských a křesťanských zdrojů. Nedávno vydaná kniha, nazvaná *Worshipping the Wrong God* (Uctívání špatného Boha) to bere za holý fakt a prohlašuje, že nedlouho po prvním zjevení Koránu Muhammedovi jeho manželka zemřela a on se proto rychle oženil

s židovkou a křesťankou. Odtud pak měl Muhammed čerpat zbytek zdrojů své knihy.

Se skutečností to alespoň z části souhlasí. Jeho první manželka zemřela deset let po prvním zjevení a za dalších deset let se oženil i s židovkou a křesťankou, jenže v té chvíli už byl Korán takřka dokončen.

Opisoval tedy z židovských a křesťanských zdrojů? V Koránu je vládce Egypta, který se vzpíral Mojžíšovi, znám jako fir'aun, nikoli jako farao. Židé a křesťané vždy používali termínu farao. Pro Araba není nic těžkého na vyslovení jména „faraa.“ Jenže Korán užívá jména „fir'awn“ s „n“ na konci. Židé museli jistě namítat, že užil špatného slova, že nejde o „fir'awna“ ale o „faraa.“ Korán však na svém názvu trvá a nazývá tohoto vládce jednoznačně jako „fir'awn.“

Dodnes však existují historické záznamy řeckého dějepisce Hérodota. Hérodotos píše i o egyptském vladaři, který žil v jeho časech i v časech daleko před ním a označuje vladaře Egypta titulem firaon, který je bližší arabskému pojmenování „fir'aun.“

Opisuje tedy kniha z křesťanských zdrojů? Korán trvá na tom, že Ježíš nikdy nebyl ukřižován, že to byla pouhá iluze, že se židé, kteří si mysleli, že ukřižovali Ježíše, spletli, protože to se ve skutečnosti nestalo. Křesťané jsou v tomto případě ze hry. Jak se stává, myšlenka, že Ježíš ve skutečnosti nikdy ukřižován nebyl, je velmi stará a může být vysledována až do 1. století křesťanské éry. Avšak ti z raných křesťanů, kteří v to věřili, byli brzy vyhlazeni jako heretici, již během prvních dvou století po době Ježíšově. Nemohli tedy tuto doktrínu šířit nikam do okolí Arabského poloostrova před čtrnácti stoletími.

Mohl autor Koránu opisovat z křesťanských zdrojů, když tvrdí, že Ježíš hovořil k lidem již jako kojeneček (3:46) a též i později v dospělosti? Arabské slovo zde použité naznačuje, že mohl stále ještě promlouvat k lidem a učit je i ve věku okolo čtyřicítky.¹ Křesťané vždy zastávali tezi, že zemřel, když mu bylo třicet tři. Toto naznačuje, že nemohlo dojít k žádnému opisování. Člověk ve skutečnosti musí být velmi tvrdohlavý a trvat na tom, jak Korán věci vysvětluje, tváří v tvář křesťanské opozici, neustále opakující: „Ne, nikoli, takhle to nebylo, my tento příběh vyprávíme jinak.“

Očištění domu

Nyní přejdeme k samotným slovům proroků, která představují další cestu, která nás vede k islámu. V perském náboženském textu, sepsaném před dvěma tisíci lety, čteme:

"Když upadne morálka Peršanů, vzejde z Arábie muž, jehož následovníci jejich trůn, náboženství a vše znovu pozdvihnou. Mocní tvrdošíjní budou přemoženi.

1 Nejautoritativnější vykladač Koránu Ibn Kesír se i přesto drží interpretace, že Ježíš byl vzat na nebesa mezi 30. a 40. rokem svého života.

Dům, jenž byl zbudován a v němž bylo umístěno mnoho model, bude od model očištěn a lidé budou pronášet své modlitby směrem k němu. Jeho následovníci dobudou města Fársu, Entaus i Balch a všechny rozsáhlé oblasti okolo nich. Lidé budou bojovat jedni s druhými a mudrci Persie a další se připojí k jeho následovníkům." (Dásatír, č.14)²

Muslimové tento dům rozeznávají velmi rychle, protože jde o Ka'bu, budovu, směrem ke které se obracejí ve svých každodenních modlitbách. Jistý čas skutečně byla plná model, ale součástí prorocké mise Muhammeda bylo také ji od model vyčistit, přičemž v ní modly nejsou dodnes. V další generaci, po smrti Proroka, se k jeho následovníkům přidali i oni moudří mužové Persie a další.

Prorok jako Mojžíš

V Bibli v knize Deuteronomium, 18. kapitole nacházíme slova Mojžíše, který přislíbil, že dá vzejít prorokovi z bratří Izraelitů, jenž bude jako Mojžíš.

Křesťané by si přáli toto vztáhnout na Ježíše a říci, že je prorokem jako Mojžíš. Je pro ně nepříjemné uznat, že Ježíš se v mnohém Mojžíšovi nepodobal. Ježíš neměl ani otce, ani manželku, ani děti, nezemřel jako starý muž, nevedl svůj lid, což jsou všechno věci, které Mojžíš splňuje. Říkají však, že až se Ježíš vrátí, vrátí se jako vítěz a bude Mojžíšovi v mnohém podobnější. Očekávají snad skutečně, že se vrátí a získá i otce, manželku a děti a zemře ve stáří? Obvykle ne. Ježíš byl navíc Izraelita. Zmíněná pasáž Písma však stanovuje, že předpovězený Prorok má vzejít z bratří Izraelitů, nikoli z Izraelitů samých.

Ve třetí kapitole Skutků apoštolských hovoří apoštol Petr k davu lidí a vysvětluje jim, že Ježíš byl vzat na nebe a tam nyní přebývá. V nebi zůstane, ale nemůže se vrátit, dokud nenastanou určité Bohem přislíbené věci. Na co tedy stále čekáme? Co říká davu? Cituje to samé Mojžíšovo proroctví, když praví:

"Mojžíš řekl: ‚Hospodin, náš Bůh, vám povolá proroka z vašich bratří, jako jsem já; toho budete poslouchat ve všem, co vám řekne.‘" (Sk. 3:22)

Pointa je zcela jasná. Křesťané by rádi viděli, aby tímto prorokem byl Ježíš. Ale čtěte pozorně Skutky, kapitolu 3., co říká, že Ježíš očekává, aby se mohl vrátit. Vrátit se nemůže, dokud nebudou naplněna tato proroctví o tom, že má přijít ještě další prorok. Sám Ježíš o tom mluvil a jeho slova přežila, sice sotva, ale v Bibli se i pak uchovala. Ježíš mluvil o tom, že Bůh sešle jiného Parakléta.

² Dásatír je perský zoroastrovský náboženský text nejasného autorství, patrně z 1. stol. kř. éry, obvykle přisuzovaný málo známému, polomytickému králi Sásánovi, jehož následovníky byla perská dynastie Sásánovců, svržená v 7. století muslimy. Jejich prvním historicky doložitelným panovníkem je Ardašír (vládl 224-241). Podobná proroctví se nacházejí i v jiných zoroastrovských textech - Farvardín Jašt XIII:17; XXVIII:129, dále Zamjád Jašt: 95 a Ateš Njajíš: 9.

Paraklétos

Je mnoho sporů o tom, co znamená slovo „Paraklétos.“ Ty můžeme pro nyníšek ponechat stranou. Na tom, co přesně Paraklétos je, vlastně ani tolik nesejde. První list Janův ukazuje, že Ježíš byl Paraklétem. Je nazýván Paraklétem a máme pak k dispozici Ježíšova slova, že Bůh slibuje seslat jiného Parakléta. Překladem slova „jiný“ do našeho jazyka mnoho ztrácíme, protože naše slovo „jiný“ je dvojnásobné. Pokud se někomu rozbije auto a je to, řekněme, Toyota, načež řeknu: „Koupím ti jiné auto,“ mohu tím myslet dvě věci. Buďto, že půjdu a koupím mu jinou Toyotu, protože ta, co má, je rozbitá. Nebo chci říct „Zapomeň na Toyoty, za mnoho nestojí, koupím ti Datsun.“ Je to víceznačné slovo. Jenže Řekové na to svými slovy rozlišit dokážou. Pokud myslí „jiný“ ale stejného druhu, řeknou „alos.“ Pokud myslí jiný, jiného druhu, použijí slovo „héteros.“ Důležitá věc je zde ta, že Ježíš, který sám byl Paraklétem, když hovořil o tom, že Bůh sešle jiného Parakléta, použil slovo „alos“ a nikoli slovo „héteros.“

Křesťané chtějí říci, že tímto dalším Paraklétem, který byl seslán, je nikoli člověk, ale duch, odlišný od Ježíše. To, co měl Ježíš říci, zní: „Bůh vám sešle jiného, jako jsem já, jiného muže.“ Muslimové věří, že Muhammed je splněním tohoto Ježíšova proroctví. Korán praví, že tento muž je předpovězen v písmech židů a křesťanů (viz 7:157).

Křesťané očekávají příchod Ježíše kvůli židovskému nedorozumění. Pojmům Mesiáš a Syn člověka židé přidávali zvláštní význam, ačkoli tímto jménem bylo nazýváno vícero lidí, dokonce i v samotné Bibli. Židé očekávali vítězného vůdce. Když se Ježíš neukázal být tím, co mnozí očekávali, chytili se myšlenky, že se jednoho dne vrátí a naplní tato proroctví.

Následovník Ježíše

Představte si, že někdo před dvěma tisíciletími pozoroval Ježíše a pak tuto planetu opustil, anebo se na dvě tisíciletí uložil ke spánku, načež se dnes navrátil, aby hledal Ježíšovy následovníky. Koho by našel? Křesťany? Jen na základě těchto pár údajů dospívám k závěru: Bible velmi jasně říká, že Ježíš se postíval. Postí se křesťané? Muslimové se postí. Je to povinnost jeden měsíc v roce. Bible říká, že se Ježíš modlil tak, že se čelem dotýkal země. Modlí se tak křesťané? Muslimové ano. Je to charakteristický znak jejich modlitby a nikdo na světě pravděpodobně nemůže tento fakt ignorovat.

Ježíš také pravil svým apoštolům, aby jeden druhého zdravili pozdravem „mír s vámi.“ Činí tak křesťané? Muslimové ano, po celém světě, nehledě na to, zda hovoří arabsky, nebo nehovoří. Jejich vzájemný pozdrav zní: as-selámu ‘alejkum (mír s vámi).

Bratr Ježíše, zmíněný v Listě Jakubově, prohlásil, že nikdo nemůže s určitostí prohlásit, co hodlá učinit, nebo ozřejmit své plány na několik následujících dní, pokud nedodá frázi „bude-li Bůh chtít.“ Neříkejte „půjdu tam a tam a udělám to a to,“ aniž byste nedodali „dá-li Bůh.“ Dělalí to křesťané? Muslimové ano, ať už

hovoří arabsky, či jiným jazykem. I když chtějí říci, že půjdou do centra města a koupí nějakou zeleninu, dodají „inšalláh,“ což arabsky znamená „dá-li Bůh.“

Toto shrnuje mé myšlenky ohledně této otázky. Ať nás Alláh vždy vede čím dál blíže k pravdě.